

VEISLINIŲ KIAULIŲ ATRANKOS EFEKTYVUMAS PAGAL FENOTIPINĮ MĖSINGUMO ĮVERTINIMĄ

Ramutis Klimas¹, Asta Klimienė¹, Stanislovas Rimkevičius^{1,2}

¹ Šiaulių universitetas, P. Višinskio g. 25, 76285 Šiauliai; tel. (8~41) 59 57 52; faks. (8~41) 59 57 10;
el. paštas: btmc@cr.su.lt

² Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis, Jadvimpolio k., 82317 Baisogala, Radviliškio r.; tel. (8~422) 6 05 12;
faks. (8~422) 6 05 13; el. paštas: VKVS@radvilis.omnitel.net

Santrauka. Atlikta 1996–2002 metais šalies veislynuose augintų bei ultragarso aparatu *Piglog 105* įvertintų grynaveislių kiaulių mėsingumo rodiklių (lašinių ir ilgiausiojo nugaros raumens storio, rauneningumo procento) analizė. Veislinio prieauglio rauneningumas 2002 metais svyravo nuo 51,96% (grynaveislių Lietuvos baltųjų) iki 59,95% (Danijos landrasų). Kitų kultūrinių veislių bei tipų prieauglis pagal šį rodiklį užėmė tarpinę vietą (55,07–59,89%). Palyginti su grynaveislėmis Lietuvos baltosiomis skirtumas statistiškai patikimas ($p < 0,001$). Nustatyta, kad veislinio prieauglio atranka veislynuose, taikant fenotipinį mėsingumo įvertinimo metodą (*Piglog 105*), pakankamai efektyvi. Per analizuojamą laikotarpį iš esmės nepakito tik Suomijos ir Norvegijos landrasų, Vokietijos didžiųjų baltųjų bei hempšyrų rauneningumas ($p > 0,1 - 0,5$). Kitų tiriamųjų genotipų (išskyrus pjetrenų) kiaulių šis rodiklis padidėjo 1,67–5,07% ($p < 0,05 - 0,001$). Nepavyko išsaugoti pjetrenų rauneningumo – jis sumažėjo 1,77% ($p < 0,05$).

Skirtingų veislių prieauglio ($n=7620$) mėsingumo rodiklių, veislynuose įvertintų aparatu *Piglog 105*, tarpusavio ryšių analizė parodė, jog kiaulių rauneningumas labiau susijęs su lašinių ($r =$ nuo $-0,78$ iki $-0,95$; $p < 0,001$) nei su ilgiausiojo nugaros raumens storiumi ($r =$ nuo $0,11$ iki $0,47$). Lašinių storėjimas viename nugaros taške lydi analogišką procesą ir kitame nugaros taške ($r =$ nuo $0,62$ iki $0,84$; $p < 0,001$). Taip pat nustatyta, kad minėtiems mėsingumo požymiams didesnę įtaką darė kiaulių kūno masė negu jų amžius.

Tyrimų rezultatai panaudoti naujoms Lietuvoje veisiamų kiaulių veislėms grupuoti.

Raktažodžiai: kiaulių veislės, *Piglog 105*, mėsingumo rodikliai, atranka, koreliacija.